

*Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας*

Εισαγωγή στην Οικονομία της Ενέργειας

Μαρία Καρασίμου

Διδάκτωρ

Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών
(ΤΗΜΜΥ)

Εαρινό Εξάμηνο 2023-24

Ελαστικότητα Ζήτησης

Η ελαστικότητα της ζήτησης ως προς την τιμή Price Elasticity of Demand (PED ή E_d)

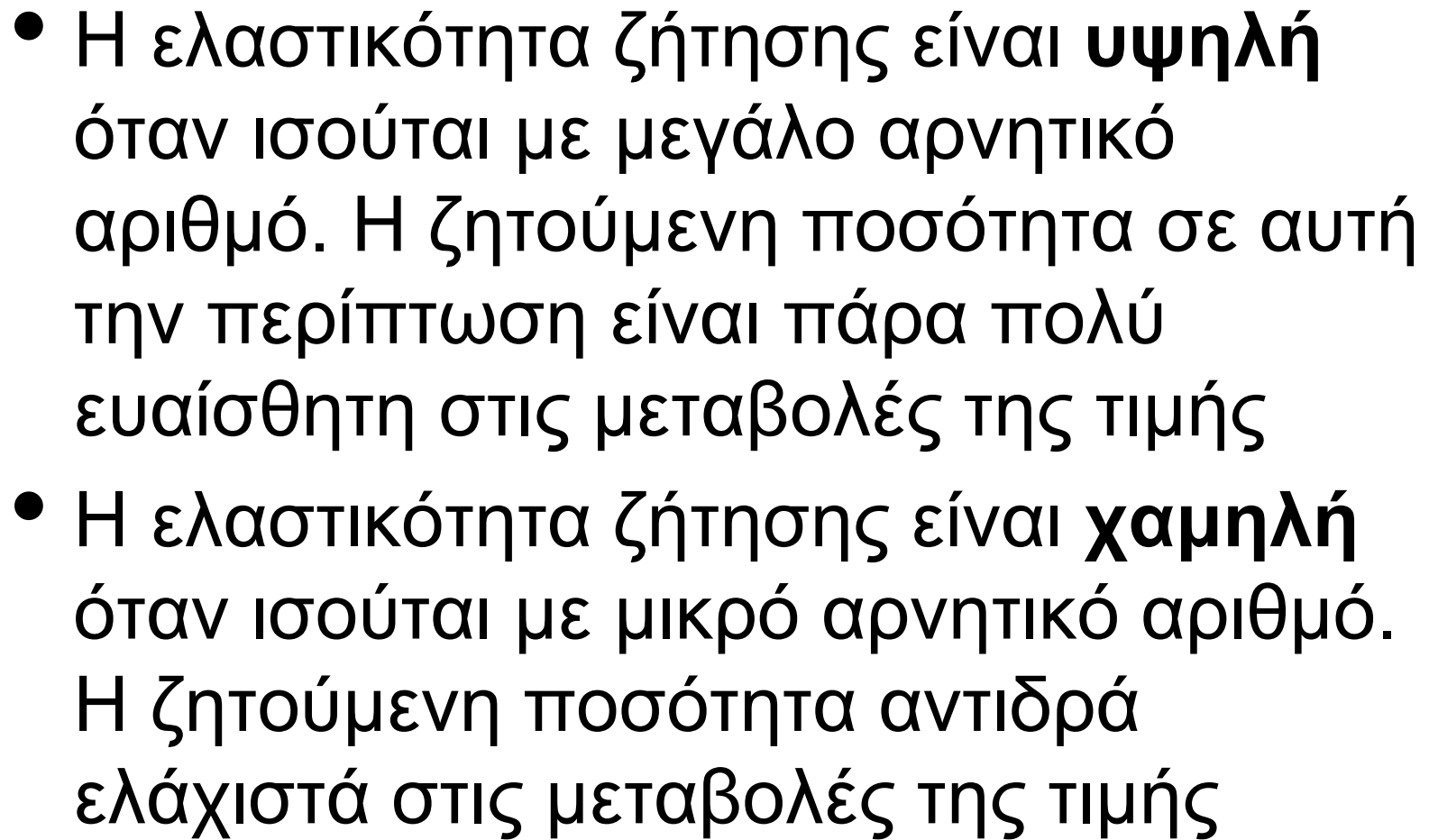
μετράει την ευαισθησία της
ζητούμενης ποσότητας ενός αγαθού
από τους καταναλωτές όταν
μεταβάλλεται η τιμή του προϊόντος

Ορίζεται ως:

% μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας

PED =

_____ % μεταβολή της τιμής

-
- Η ελαστικότητα ζήτησης είναι **υψηλή** όταν ισούται με μεγάλο αρνητικό αριθμό. Η ζητούμενη ποσότητα σε αυτή την περίπτωση είναι πάρα πολύ ευαίσθητη στις μεταβολές της τιμής
  - Η ελαστικότητα ζήτησης είναι **χαμηλή** όταν ισούται με μικρό αρνητικό αριθμό. Η ζητούμενη ποσότητα αντιδρά ελάχιστα στις μεταβολές της τιμής

Υπολογισμός της ελαστικότητας ζήτησης ως προς την τιμή

- Ελαστικότητα ζήτησης

$$E_d = \frac{\Delta Q}{\Delta P} * \frac{P}{Q}$$

- Τοξοειδής ελαστικότητα ζήτησης

$$E_d = \frac{(Q_1 - Q_0)}{(Q_1 + Q_0)/2} / \frac{(P_1 - P_0)}{(P_1 + P_0)/2}$$

Ελαστική ζήτηση

- Η ζήτηση είναι **ΕΛΑΣΤΙΚΗ** όταν η ελαστικότητα (σε απόλυτη τιμή) είναι μεγαλύτερη της μονάδας, δηλαδή **$PED > 1$** τότε η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής.
- Αν, π.χ., η ζητούμενη ποσότητα μειωθεί κατά 7% ως αποτέλεσμα μιας αύξησης της τιμής κατά 5%, η ελαστικότητα ισούται με $-7/5 = |-1,4|$

Ανελαστική ζήτηση

- Η ζήτηση είναι **ΑΝΕΛΑΣΤΙΚΗ** όταν η ελαστικότητα (σε απόλυτη τιμή) είναι μικρότερη της μονάδας, δηλαδή **$PED < 1$** τότε η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι μικρότερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής.
- Αν, π.χ., η ζητούμενη ποσότητα μειωθεί κατά 3,5% ως αποτέλεσμα μιας αύξησης της τιμής κατά 5%, η ελαστικότητα ισούται με $-3,5/5 = |-0,7|$

Ζήτηση μοναδιαίας ελαστικότητας

- Η ζήτηση είναι **ΜΟΝΑΔΙΑΙΑΣ
ΕΛΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

όταν η ελαστικότητα (σε απόλυτη τιμή) είναι ίση με τη μονάδα, δηλαδή **PED=1** τότε η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι ίση με την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής.

- Αν, π.χ., η ζητούμενη ποσότητα μειωθεί κατά 5% ως αποτέλεσμα μιας αύξησης της τιμής κατά 5%, η ελαστικότητα ισούται με $-5/5 = |-1|$

ΑΚΡΑΙΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

- Πλήρως ανελαστική ζήτηση (*perfectly inelastic demand*) όπου η μεταβολή στην τιμή δεν προκαλεί καμία απολύτως μεταβολή στη ζητούμενη ποσότητα.

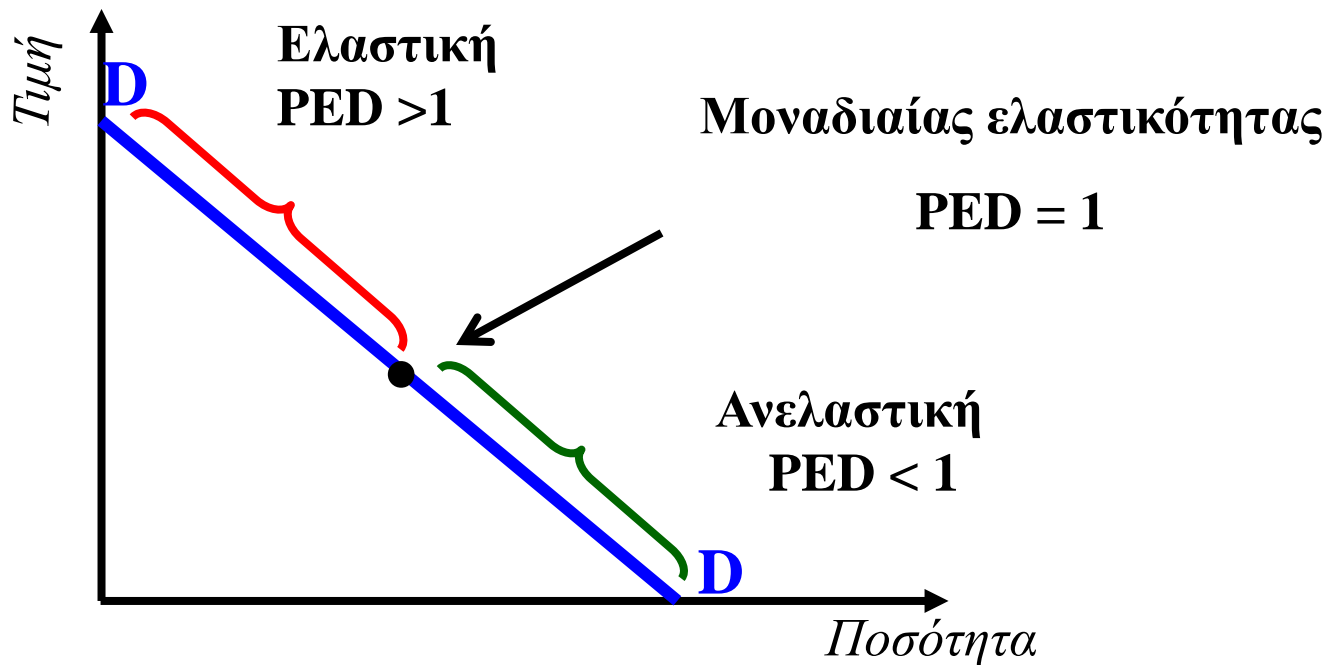
$$PED \text{ ή } P_d = 0$$

- Πλήρως ελαστική ζήτηση (*perfectly elastic demand*) όπου μία μικρή μείωση της τιμής οδηγεί τους αγοραστές να αυξήσουν τις αγοραζόμενες ποσότητες από το μηδέν στη μέγιστη ποσότητα που μπορούν να αποκτήσουν, ο συντελεστής ελαστικότητας τείνει στο άπειρο.

$$PED \text{ ή } P_d = \infty$$

Ελαστικότητα ως προς την τιμή για μια γραμμική καμπύλη ζήτησης

Η ελαστικότητα ως προς την τιμή μεταβάλλεται κατά μήκος μιας γραμμικής καμπύλης ζήτησης.

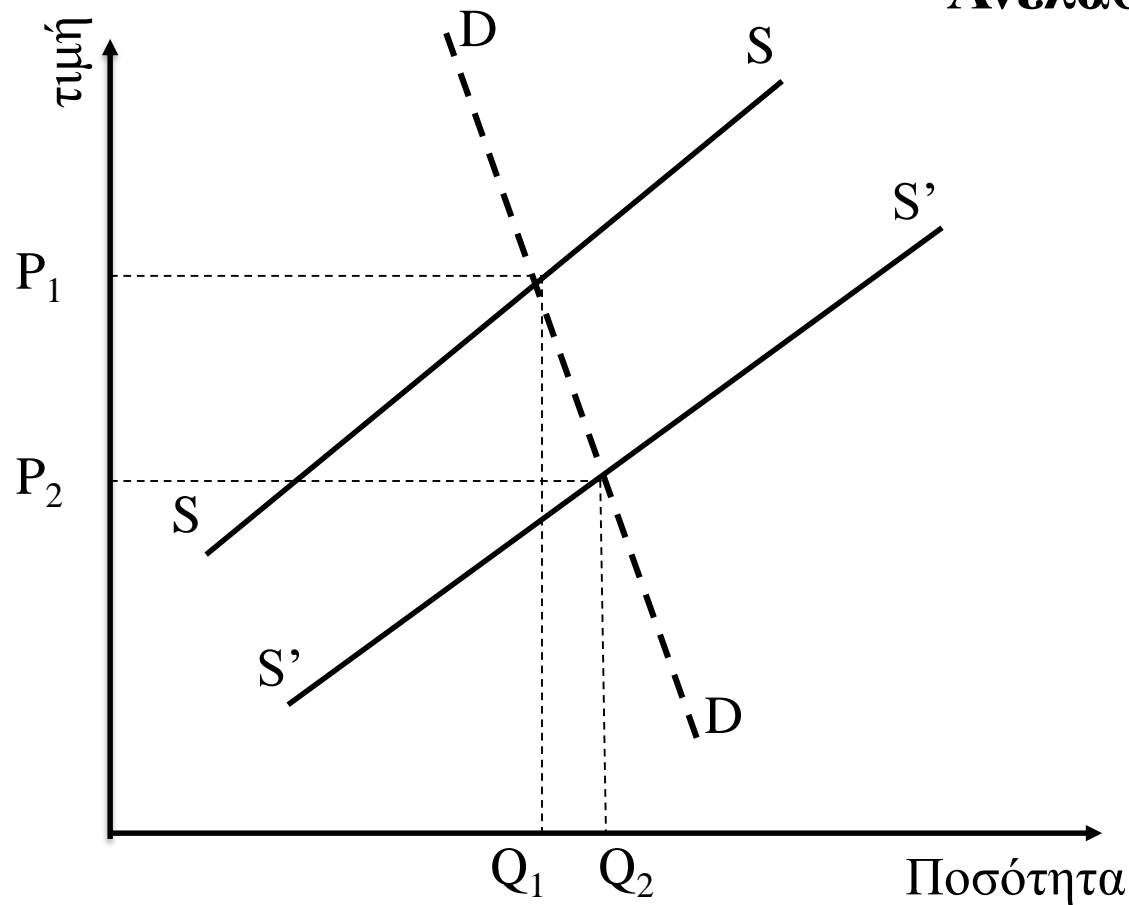
Προσδιοριστικοί παράγοντες της ελαστικότητας ζήτησης ως προς την τιμή

- **Η ύπαρξη υποκατάστατων προϊόντων:** όσο μεγαλύτερος ο αριθμός των διαθέσιμων υποκατάστατων, έχουμε πιο ελαστική ζήτηση
- **Ποσοστό του εισοδήματος που δαπανάται για το αγαθό:** όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή ενός προϊόντος σε σχέση με το εισόδημα του ατόμου, έχουμε πιο ελαστική ζήτηση

- **Αγαθά πολυτελείας και αγαθά πρώτης ανάγκης:** όσο ένα αγαθό θεωρείται ως «πολυτελείας» και όχι «πρώτης ανάγκης», τόσο μεγαλύτερη είναι η ελαστικότητα ζήτησής του ως προς την τιμή
- **Χρόνος:** η ζήτηση ενός προϊόντος είναι τόσο πιο ελαστική όσο πιο μεγάλη είναι η υπό εξέταση χρονική περίοδος.
- **Η διάρκεια ζωής των προϊόντων:** η βραχυχρόνια ζήτηση είναι πιο ανελαστική από την μακροχρόνια ζήτηση, για παράδειγμα η ζήτηση της βενζίνης

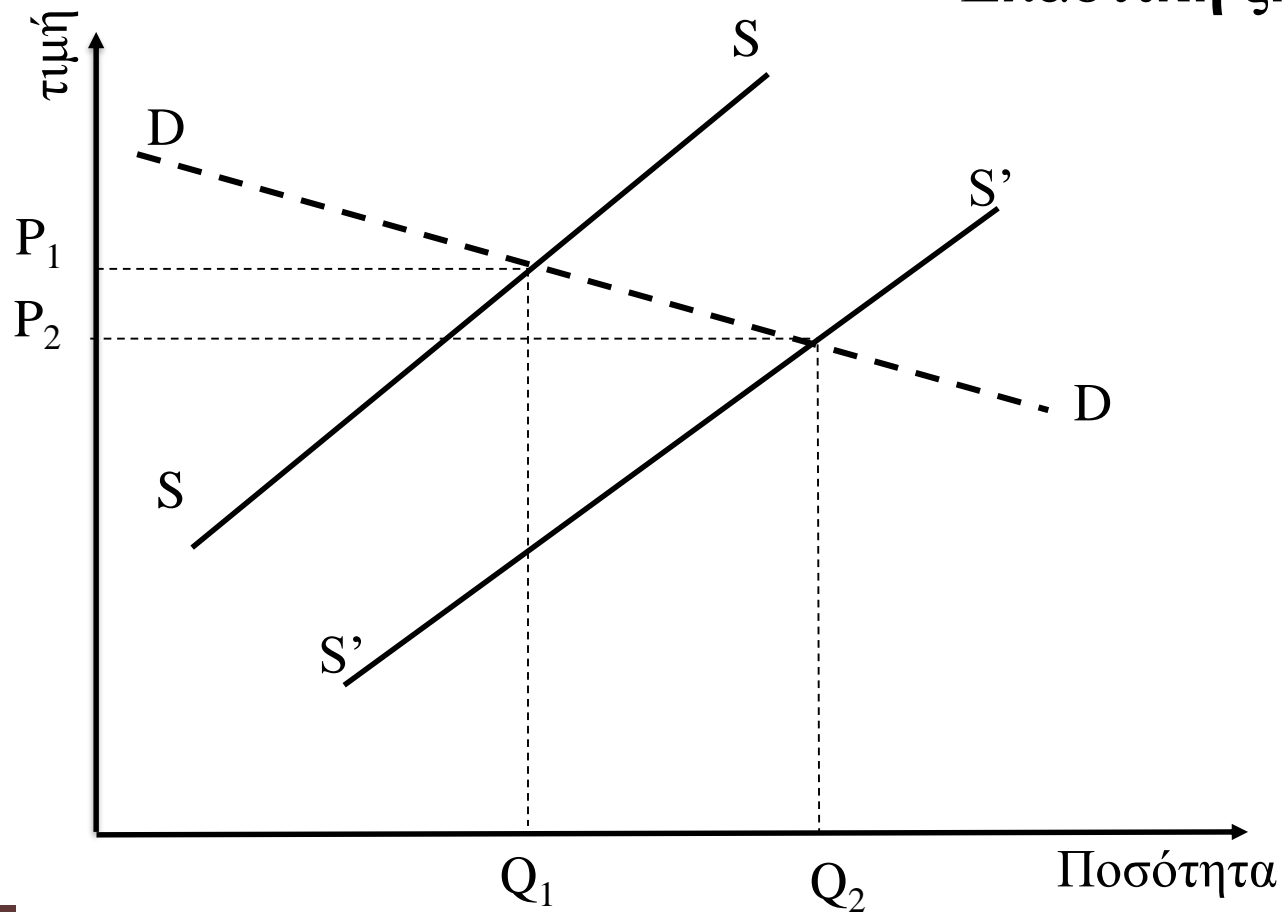
Η χρησιμοποίηση της ελαστικότητας ως προς την τιμή

Ανελαστική ζήτηση

Η χρησιμοποίηση της ελαστικότητας ως προς την τιμή

Ελαστική ζήτηση

Βραχυχρόνια και Μακροχρόνια περίοδο

- **Η βραχυχρόνια περίοδος** αναφέρεται στο διάστημα αμέσως μετά τη μεταβολή των τιμών και πριν πραγματοποιηθεί η μακροχρόνια προσαρμογή της ποσότητας στα νέα δεδομένα.
- **Η μακροχρόνια περίοδος** είναι το χρονικό διάστημα που απαιτείται για πλήρη προσαρμογή σε κάποια μεταβολή της τιμής. Η διάρκεια της περιόδου αυτής εξαρτάται από τον τύπο της προσαρμογής που επιθυμούν να κάνουν οι καταναλωτές.

Η ελαστικότητα είναι μεγαλύτερη μακροπρόθεσμα

- Στη βραχυχρόνια περίοδο, οι καταναλωτές ίσως να μην είναι σε θέση (ή να μην είναι έτοιμοι) να προσαρμόσουν τις δαπάνες τους.
- Αν οι μεταβολές των τιμών διατηρηθούν, είναι πιο πιθανό να προσαρμόσουν οι καταναλωτές τη συμπεριφορά τους.
- Άρα, η ζήτηση τείνει να είναι
  - περισσότερο ελαστική στη μακροχρόνια περίοδο,
  - αλλά σχετικά ανελαστική στη βραχυχρόνια περίοδο.